

Posudek na diplomovou práci Silvie Dřížhalové „Ye Shengtaove příběhy pro děti“

Posuzovaná práce představuje příběhy pro děti a mládež z pera čínského spisovatele Ye Shengtaa (1894-1988), které jsou součástí sbírek *Daocao ren* (1923) a *Gudai yingxiong de shixiang* (1931). Ye Shengtao patří k nejvýraznějším autorům moderní čínské literatury doby Májového hnutí a současně k průkopníkům moderní literatury pro děti v Číně. Navzdory tomu, že se autor a jeho dílo těší trvalému zájmu badatelů, studie zaměřené výhradně na Ye Shengtaovu tvorbu z dvacátých let 20. století určenou dětem a mládeži dosud chybí.

Kompilační část práce uvádí do problematiky dětské literatury coby důležité součásti modernizace čínské literatury iniciované Hnutím za novou literaturu a Májovým hnutím. Diplomantka diskutovanou problematiku zasazuje do širšího kontextu dětské literatury světové. U moderní dětské literatury čínské správně vyzdvihuje důležitost jejího výchovného a vzdělávacího aspektu. Diplomantka představuje vlivy a osobnosti, které formovaly Ye Shengtaa jako autora literatury pro děti a mládež, nastiňuje jeho pohled na výchovu a vzdělávání a v neposlední řadě zvažuje, pro jaké čtenáře Ye Shengtao svoje díla označovaná jako „příběhy pro děti“ psal.

V kompilační části práce diplomantka prokazuje dobrou obeznámenost s relevantní sekundární literaturou, k výkladu 1. až 5. kapitoly práce mám nicméně některé výhrady. Zatímco představení fenoménu dětské literatury, samotného autora, jeho názorů a díla je dostatečné, postrádám zde souvislejší a přesnější představení dobového literárně-historického kontextu. Výklad v této části práce (zejména v kapitole 3 a 4) je místy zkratkovitý, nedostatečně propojený a nepřesný. Diplomantka mimo jiné zbytečně zabíhá až k období Kulturní revoluce a zároveň se nedostatečně soustředí na představení dvacátých let, doby, během níž vyprávění, která jsou předmětem analýzy, vznikala.

Analytická část práce je rozvržena do deseti kratších kapitol, z nichž větší část je zaměřena na vybrané motivy a jejich významotvorné funkce, zbývající kapitoly se zamýšlejí nad narativní výstavbou, jazykem, didaktickou hodnotou či modelovým čtenářem Ye Shengtaových příběhů pro děti. Argumentace v analytické části práce je místy nedostatečně propracovaná a celkově ji poškozují značná míra neuspořádanosti. Některé pasáže působí spíše jako přílepek či odbočka (např. podkapitola 11.3 „Hrdina so srdcom na pravom mieste“, pododdíl kapitoly „Motív davu“, str. 63-64), jindy není zřejmé, proč dvě samostatné kapitoly nejsou, vzhledem k jejich obsahu, kapitolou jedinou rozčleněnou na podkapitoly (např. kapitola 13, „Rozprávky s poučením“, a kapitola 14, „Kritika starého štýlu vzdelávania“). Problematická je z hlediska rozvržení rovněž závěrečná část práce, kapitola 14, „Protiklady a paralely“, a kapitola 15, „Poznámky k analýze“. Sem diplomantka umísťuje málo přehledný mix nesourodých poznatků k narativní výstavbě, jazyku, „didaktické hodnotě“ či „dospělým čtenářům“ analyzovaných textů. Právě zde se v podkapitole 15.6 „Proces transformácie idylického sveta na krutý svet“, vrací k jednomu z prominentních rysů Ye Shengtaovy tvorby pro děti (dle diplomantky), který je diskutován již v kapitole 6, „Idylický svet detí v raných Ye Shengtaových rozprávkách“, aniž by diskusi nad jednou z ústředních tezí práce, tedy postupným směřováním Ye Shengtaovy tvorby určené dětem a mládeži k realistickému zobrazení světa, zřetelněji provázala. Závěr práce negativně poznamenává zbytečná sumarizace obsahu jednotlivých kapitol.

Navzdory uvedeným výtkám lze konstatovat, že diplomantka předkládá řadu platných, dílčích postřehů a soudů. Je zřejmé, že diplomantka je pozornou a vnímavou čtenářkou, prokazatelně zvládla kriticky přečíst poměrně rozsáhlý soubor textů v čínštině a pochvalu si rovněž zaslouží značný rozsah a celkově vysoká úroveň překladů.

Jak již bylo zmíněno výše, úroveň řady pasáží posuzované práce je poznamenána mimo jiné zkratkovitostí či nepropracovaností výkladu. Na některé z těchto pasáží odkazují následujícími otázkami k diskusi:

1) V 7. kapitole, „Vidiek a město“, diplomantka vyzdvihuje, že Ye Shengtao opakovaně pracuje s kontrastem dvou světů, světa venkovského a městského. V této souvislosti vyslovuje domněnku, že Ye Shengtao „...pravdepodobne reaguje na Li Dazhaove myšlienky, preto sa vo svojich rozprávkach aktívne venuje vyzdvihovaniu predností vidieku na úkor mesta.“ (str. 43) Domnívám se, že zde diplomantka „Li Dazhaovy myšlenky“ zkresluje a ptám se: Jak Li Dazhao v traktátu „Qingnian yu nongcun“ nahlíží venkov? Jaké „sny“ si mají mladí dle Li Dazhaa chodit na venkov „splnit“?

2) Druhá otázka se týká jazyka, kterým Ye Shengtao psal svoje literární díla. Diplomantka se této otázky dotýká opakovaně, např. na str. 27 či v závěrečné kapitole práce na str. 78-9. Vzhledem k nejasnosti výkladu prosím o zpřesnění vztahu mezi typem literárních textů, dobou vzniku a jazykem, kterým jsou tato díla napsána. Konkrétně mám na mysli: a) rané povídky uveřejňované v časopise *Libailiu* (Sobota) b) texty z trojice povídkových sbírek z první poloviny 20. let c) příběhy pro děti (*tonghua*) z 20. let.

3) Diplomantka neuvádí dobu vzniku konkrétních příběhů. Jediné časové souřadnice poskytuje úvod práce, kde se uvádí, že první Ye Shengtaův příběh pro děti vyšel v roce 1921, sbírka *Daocao ren* v roce 1923 a sbírka *Gudai yingxiong shixiang* v roce 1931. Pokud jde o literárněhistorický kontext, takto vymezené desetiletí je obdobím stěžejním. Jak již však bylo poznamenáno výše, práce toto období přibližuje několika větami obsahujícími pouze vágní informaci (např. str. 12). Tímto jsou poznamenány zejména kap. 13 a 14, pochybnosti ovšem vyvstávají i u jiných pasáží práce. Např. v kap. 16.7 diplomantka polemizuje s názorem Farquhar, která druhou sbírku Ye Shengtaových pohádek označuje za „dílo revoluční literatury“. Diplomantka tento názor relativizuje s poukazem na vlastní představení povídek, nicméně neuvádí dobu vzniku povídek a nezasazuje je do konkrétního kontextu vývoje dobové čínské literatury. Nabízejí se i další otázky: Je pohádka „Nočný rozhovor knih“ opravdu kritikou starého vzdělávacího systému? Jakého konkrétně? (str. 73) K Pohádce „Vyhynutý druh lidí“ diplomantka poznamenává, že „...Ye Shengtao tu nezavrhuje duševní práci, ale nepomer medzi roľníkmi a mysliteľmi, ktorý sa rapidne zvyšoval.“ (str. 77), k jaké konkrétní době a situaci má příběh odkazovat?

Posuzovaná práce není bez chyb a nedostatků formálního rázu. K nejzávažnějším patří řazení některých pramenů do seznamu sekundární literatury. Např. *Li Dazhao quanji* (str. 90), z nichž diplomantka cituje na s. 43, či Cao Xueqin (str. 89), z něž diplomantka cituje na str. 68. Práci „hzydí“ občasná nejednotnost grafické úpravy (odsazování řádků, podoba názvů kapitol a podkapitol), případně rozkolísanost či nesprávnost podob názvů děl (uvozovky, kurzíva), viz např. str. 36.

Navzdory výše uvedeným výhradám doporučuji práci Silvie Dřízhalové k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou „dobře“.

V Praze 1. února 2024

Mgr. Dušan Andrš Ph.D.

(vedoucí práce)